

Parlamentaarinen TKI-seurantaryhmä 4/2024

Aika: tiistai 3.12.2024 klo 14.30-16.30

Paikka: Eduskunta, Pikkuparlamentti, suuren valiokunnan kokoushuone sekä etäyhteys

Osallistujat:

kansanedustaja Mari-Leena Talvitie, Kokoomuksen eduskuntaryhmä, puheenjohtaja
kansanedustaja Juha Mäenpää, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, varapuheenjohtaja
kansanedustaja Ville Väyrynen (varajäsen), Kokoomuksen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Jaana Strandman (varajäsen), Perussuomalaisten eduskuntaryhmä
kansanedustaja Matias Mäkynen, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Lotta Hamari (varajäsen), Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Hanna Kosonen, Keskustan eduskuntaryhmä
kansanedustaja Petri Honkonen (varajäsen), Keskustan eduskuntaryhmä
kansanedustaja Saara Hyrkkö, Vihreä eduskuntaryhmä
kansanedustaja Bella Forsgrén (varajäsen), Vihreä eduskuntaryhmä
kansanedustaja Veronika Honkasalo, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä
kansanedustaja Mai Kivelä (varajäsen), Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä
kansanedustaja Henrik Wickström, Ruotsalainen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Christoffer Ingo (varajäsen), Ruotsalainen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Mika Poutala, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Päivi Räsänen (varajäsen), Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä
kansanedustaja Harry Harkimo, Liike Nyt -eduskuntaryhmä

Pysyvät asiantuntijat:

osastopäällikkö Harri Martikainen, valtioneuvoston kanslia
neuvotteleva virkamies Jouni Varanka (varajäsen), valtioneuvoston kanslia
talouspolitiikan koordinaattori, ylijohtaja Lauri Kajanoja, valtiovarainministeriö
neuvotteleva virkamies Sanna Nieminen (varajäsen), valtiovarainministeriö
johtaja Erja Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
opetusneuvos Riina Vuorento (varajäsen), opetus- ja kulttuuriministeriö
teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, työ- ja elinkeinoministeriö
johtava asiantuntija Teija Palko (varajäsen), työ- ja elinkeinoministeriö

neuvotteleva virkamies Kirsti Vilén, työ- ja elinkeinoministeriö (kutsuttu asiantuntija)
neuvotteleva virkamies Jussi Laitila, valtiovarainministeriö (kutsuttu asiantuntija, asiakohta 3)

pääsihteeri Johanna Moisio, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö
johtava asiantuntija Jussi Alho, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö
johtava asiantuntija Harri Länsipuro, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö
johtava asiantuntija Antti Pelkonen, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö

Asialista

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja Talvitie.

2. Valitaan pöytäkirjantarkastaja

Puheenjohtaja Talvitie.

3. Tilannekatsaus T&K-verotukiin

Neuvotteleva virkamies Jussi Laitila

Seurantaryhmä käsitteli T&K-rahoitusta koskevia päätöksiä 2023–2024 sekä T&K-verotukia lokakuun kokouksessaan. Ryhmä pyysi tarkempaa katsausta T&K-verotuista joulukuun kokoukseen. Neuvotteleva virkamies Jussi Laitila valtiovarainministeriön vero-osastolta esittelee tilannekatsauksen (liite 1).

Esitys: Seurantaryhmä käy keskustelun ja merkitsee sen tiedoksi.

4. TKI-politiikan ja -toiminnan strategisten valintojen prosessi

Pääsihteeri Johanna Moisio

Parlamentaarinen TKI-työryhmä linjasi vuonna 2023 T&K-toiminnan kansallisista painopisteistä ja strategisista valinnoista. Valtioneuvoston kesäkuussa 2024 hyväksymän valtion T&K-toiminnan rahoituksen käytön monivuotiseen suunnitelmaan sisältyy tavoite siitä, että T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä. Suunnitelmassa linjattiin, että T&K-toiminnassa ja sen suuntaamisessa tunnistetaan globaalit ja kansalliset yhteiskunnalliset haasteet ja niiden TKI-toimijoille luomat mahdollisuudet Suomen vahvuudet huomioiden. Strategisia valintoja tunnistetaan tutkimus- ja innovaationeuvoston johdolla osallistavassa ja avoimessa prosessissa.

Tutkimus- ja innovaationeuvosto linjasi kokouksessaan 9.10. strategisten valintojen tunnistamisen prosessista. Prosessin käynnistänyt sidosryhmätilaisuus järjestettiin 8.11. Pääsihteeri Johanna Moisio esittelee strategisten valintojen valmistelutilanteen ja aikataulun (liite 2).

Esitys: Seurantaryhmä käy keskustelun ja merkitsee sen tiedoksi.

5. Parlamentaaristen TKI-työryhmien linjausten toteutuminen

Johtava asiantuntija Jussi Alho

Työsuunnitelmansa mukaan seurantaryhmä arvioi viime vaalikaudella toimineiden parlamentaaristen TKI-työryhmien linjausten toteutumista. Työryhmät linjasivat sekä TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteista että TKI-järjestelmän ja T&K-rahoituksen kehittämistä koskevista toimenpiteistä. Periaatteita ja linjattuja toimenpiteitä on toimeenpantu mm. valtion T&K-toiminnan rahoitusta ja T&K-verotukia koskevilla laeilla, valtion T&K-toiminnan rahoituksen käytön monivuotisella suunnitelmalla sekä rahoituksen kohdentumista koskevin päätöksin.

Parlamentaaristen linjausten toteutumisesta on tehty koonti keskustelun pohjaksi (liite 3). Asiasta on keskusteltu valmistelevasti valtioneuvoston TKI-politiikkaverkoston kokouksessa 24.10. ja verkosto on osallistunut koonnin laatimiseen. Johtava asiantuntija Jussi Alho esittelee koonnin. Ehdotus on, että seurantaryhmä käy linjausten tähänastisesta toteutumisesta keskustelun ja sopii sen perusteella mahdollisista nostoista ja painotuksista otettavaksi huomioon tulevien TKI-järjestelmän kehittämistä ja T&K-rahoitusta koskevien päätösten valmistelussa.

Esitys: Seurantaryhmä käy keskustelun ja sopii mahdollisista nostoista ja painotuksista.

6. T&K-rahoituksen seurantaindikaattorit

Johtava asiantuntija Antti Pelkonen

Seurantaryhmä käsitteli lokakuun kokouksessaan valtion T&K-rahoituksen käytön ja vaikuttavuuden seuranta- ja arviointisuunnitelman luonnosta. Arviointikokonaisuuteen kuuluvat seurantamittarit eivät sisällyneet luonnokseen, vaan niitä on valmisteltu erikseen. Tutkimus- ja innovaationeuvoston on tarkoitus linjata indikaattoreista alkuvuonna 2025.

Valmistelussa on lähdetty siitä, että seurantamittarit kytkettäisiin valtion T&K-toiminnan rahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman päälinjauksiin. Suunnitelmassa on listattu päälinjauksittain esimerkinomaisesti mahdollisia seurantamittareita. Seurantaindikaattoreista on käyty valmisteleva keskustelu valtioneuvoston TKI-politiikkaverkostossa 24.10. ja tutkimus- ja innovaationeuvoston valmistelevan kokoonpanon kokouksessa 5.11. Keskustelujen pohjalta on lähdetty siitä, että seurannan ja vaikuttavuuden arviointiin asetettaisiin kansalliset päämittarit, joita täydentäisi monivuotisen suunnitelman linjaukskohtainen indikaattorikonaisuus (liite 4).

Esitys: Seurantaryhmä käy keskustelun ja merkitsee sen tiedoksi.

7. Seuraavat kokoukset ja aiheet

Pääsihteeri Johanna Moisio.

Seuraavaa kokousta on suunniteltu helmikuun 2025 alkupuolelle. Lisäksi on suunniteltu tutkimus- ja innovaationeuvoston ja seurantaryhmän yhteiskokousta strategisista valinnoista maaliskuun alkuun.

Esitys: Seurantaryhmä käy keskustelun ja merkitsee sen tiedoksi.

8. Mahdolliset muut asiat

Liitteet:

Liite 1: Tilannekatsaus T&K-verotukseen

Liite 2: TKI-politiikan ja -toiminnan strategisten valintojen prosessi

Liite 3: Koonti parlamentaaristen TKI-työryhmien linjausten tähänastisesta toteutumisesta

Liite 4: T&K-rahoituksen seurantaindikaattorit